גם בדרכים אנו נמנעות מקונפליקטים

כיתה ב'

רציונל

המסלול שאותו עוברים ילדים מדי יום בדרכם לבית-הספר ובחזרה ממנו כולל מקומות מגוונים שבהם ניתן להבחין בהתקהלויות של ילדים כמו: בקרבת חנויות, ליד לוחות מודעות, בתחנות הסעה, בגינה הציבורית, במגרש המשחקים ובסביבות שער בית-הספר.
מקומות אלה מזמנים מפגשים עם ילדים מוּכָּרים ושאינם מוכרים בגילאים שונים. ילדים שבחרו לעצור בדרכם לבית-הספר או לביתם כדי לתת מענה לצרכים חברתיים ופיזיים כמו: להיות בחברה, להכיר חברים חדשים, להתנסות במשחקים מוכרים, ללמוד משחקים חדשים, לאכול, לשתות ולנוח.
בעת ההתקהלות עשויים להתעורר בקרב הילדים קונפליקטים שונים עקב התנגשויות בין צרכים, שאיפות ורצונות שאינם מתיישבים אלה עם אלה.
חשוב לזכור, כי הסביבות והמקומות שבהם מתקהלים ילדים מאופיינים בצפיפות, במשאבים מצומצמים ובהיעדרו של מבוגר משגיח. נתונים אלה עלולים להאיץ את היווצרותם של קונפליקטים.
איתור המקומות שבהם נוהגים ילדים להתקהל בדרכם לבית-הספר ובחזרה ממנו, בירור הצרכים שאותם הם מבקשים לממש במקומות אלה ובחינת דרכי ההתנהגות המתאימות, עשויים לסייע לצדדים השונים לנהל את הקונפליקט באופן יעיל ולהימנע מפגיעה פיזית ורגשית.

מטרות

- בירור תפיסות עולמן של התלמידות ביחס להתנהגויות בדרך לבית-הספר ובחזרה ממנו, בדגש על המקומות שבהם נוהגות ילדות להתקהל.
- בירור קונפליקטים אפשריים העשויים להתעורר במקומות שבהם נוהגות ילדות להתקהל.
- בחינת התנהגויות העשויות לסייע לניהול הקונפליקטים המתעוררים במקומות שבהם מתקהלות ילדות תוך הימנעות מפגיעה.

מודל ההפעלה

מהלך ליצירת המפה "לצעוד במסלול הבטוח" המפרטת את המקומות בדרך לבית-הספר ובחזרה ממנו שבהם נוהגות ילדות להתקהל, ואת ההתנהגויות המסייעות במניעת פגיעות במצבי קונפליקט.

מהלך ההפעלה

במליאה

זהירות התקהלות!

נבחרתן לפעול כ"שגרירות מפתח הל"ב" בבית-ספרכן במהלך החודש הקרוב.
במסגרת תפקידכן כ"שגרירות" עליכן לעודד את בנות בית-הספר לנהל את הקונפליקטים (ההתנגשויות) המתעוררים בינן לבין בנות בגילאים שונים בדרך לבית-הספר ובחזרה ממנו, תוך הימנעות מפגיעה זו בזו.

רגע לפני פעילותכן כ"שגרירות" בררנה מהם הקונפליקטים שיכולים להתעורר במקומות שבהם מתקהלות ילדות:

א. עצומנה עיניים ודמיינה את המסלול שאותו אתן עוברות מדי יום מביתכן לבית-הספר ובחזרה:

- נסינה להבחין במקומות שונים במסלול הזה שבהם ניתן לראות התקהלות של ילדות. למשל: בקרבת תחנת ההסעה, בכניסה לבית-הספר, ליד לוח מודעות, בגינה ציבורית, ליד ברזייה.

- התמקדנה באחד המקומות האלה ודמיינה את הילדות המתקהלות בו בדרכן לבית-הספר או כשהן חוזרות לביתן.

- **חשובנה:**
מדוע הן מתקהלות במקום הזה?
מה הן אוהבות לעשות שם? עם מי הן אוהבות לעשות זאת?
את מי הן יכולות לפגוש שם?

- **האזנה לילדות המתקהלות:**
מה הן אומרות זו לזו? מהו טון הדיבור שלהן?
האם הן רבות או מתווכחות? מדוע?

- **התבוננה בילדות המתקהלות:**
כיצד הן מתייחסות זו לזו?
האם התעורר ביניהן קונפליקט (התנגשות)? מדוע?
כיצד הן מתנהגות כשמתעורר ביניהן קונפליקט? (מה הן אומרות? מה הן עושות?) מדוע?

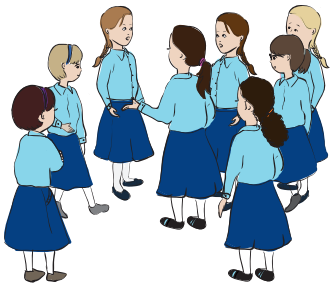

ב. פקחנה את העיניים ושתפנה זו את זו:

- באילו מקומות במסלול שאותו אתן עוברות מדי יום בדרככן לבית הספר ובחזרה ממנו אתן מבחינות בהתקהלויות של ילדות?
- מדוע נוהגות ילדות להתקהל במקומות אלה? פרטנה את הצרכים אשר אפשר לתת להם מענה במקומות אלה כמו: הצורך לשחק, הצורך לשתות, הצורך להיות בחברה, הצורך לנסוע, הצורך לנוח ועוד.
- אילו קונפליקטים (התנגשויות) עלולים להתעורר במקומות אלה? מדוע?

(ניתן להתייחס להתנגשויות סביב השאיפה לתת מענה לצרכים פיזיים כמו: צמא, רעב, מנוחה, לצרכים חברתיים כמו: להיות ראשונה, להתבלט, להכיר חברות, להתנסות במשחק, להיחשב מקובלת בחברה ועוד).

- כיצד מנהלות הילדות קונפליקטים אלה: אילו דרכי התנהגות עלולות לגרום לפגיעה פיזית או רגשית בהן ו/או באחרות? אילו מהן מסייעות במניעת פגיעה?

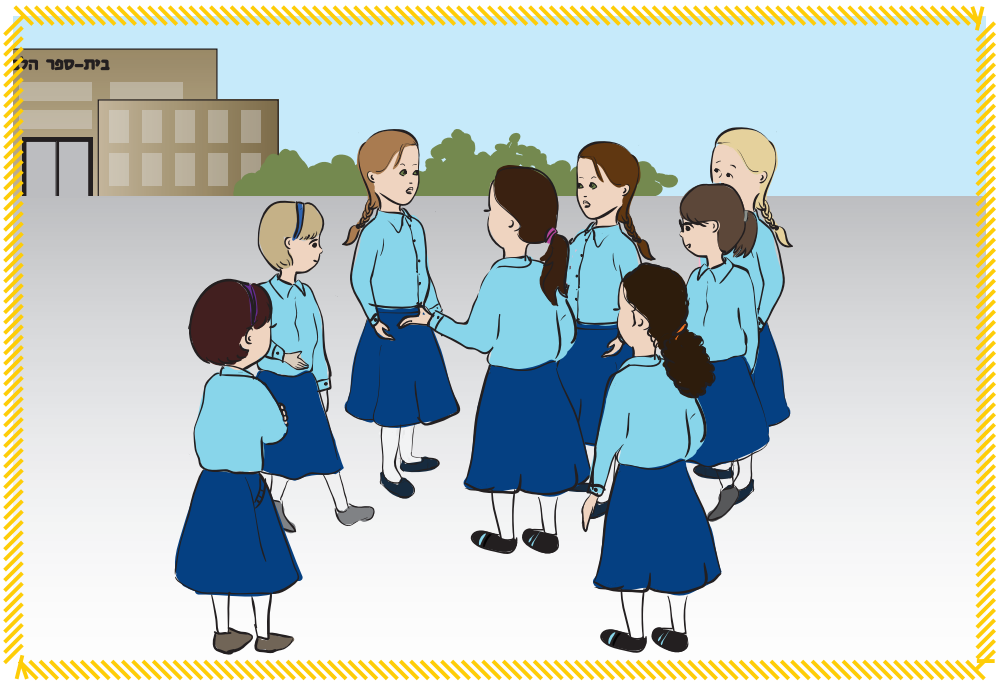

בקבוצות

מתקהלות ומתנגשות...

לפניכן איורים המציגים קונפליקטים (התנגשויות) במקומות שבהם מתקהלות ילדות בדרך לבית-הספר או בחזרה ממנו.

1. התבוננה באיורים וספרנה מה רואים בכל אחד מהם:

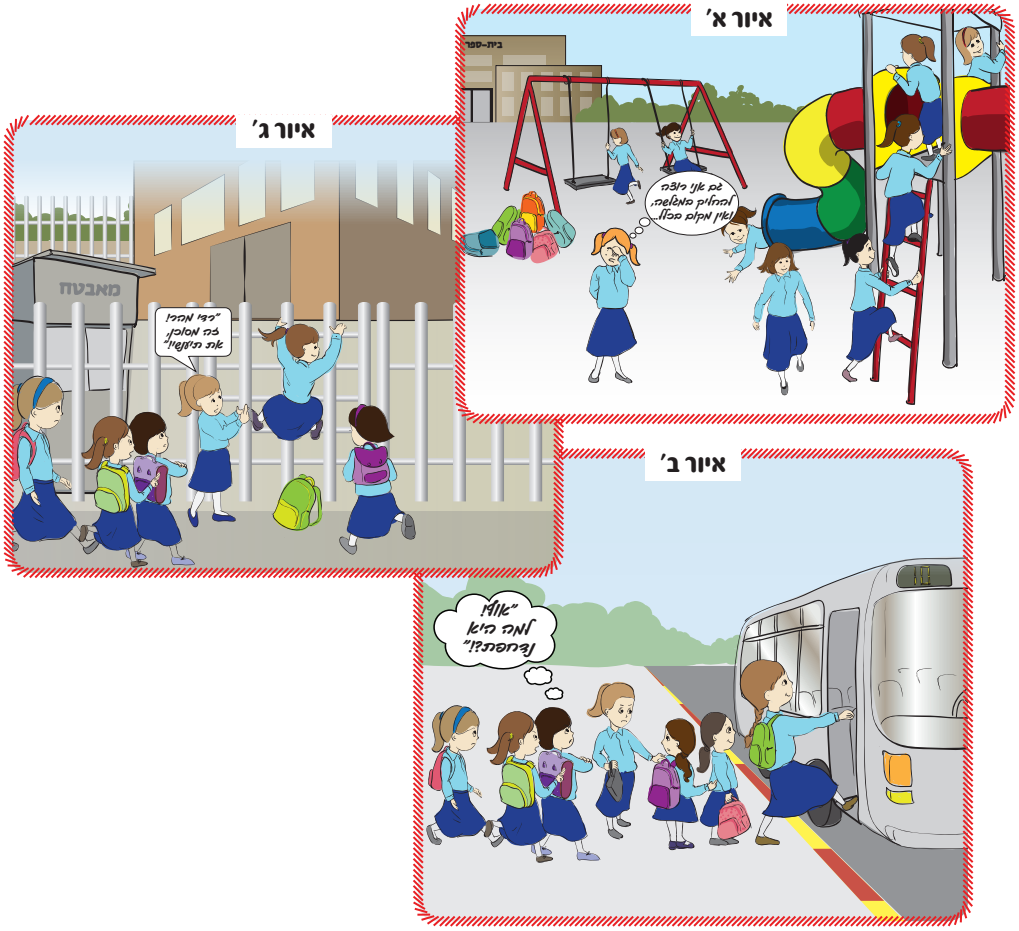

2. בחרנה באחד מהאיורים ושוחחנה על הקונפליקט/ההתנגשות:

א. מי פגעה/ו? מהי הפגיעה?
ב. מי נפגעה? כיצד הרגישה? מה חשבה? כיצד הגיבה לפגיעה?
ג. מי היה בסביבה? מה אמרו? מה עשו?

3. פינת היועצת הצעירה:

מה היו יכולות לומר או לעשות הפוגעת/ות, הנפגעת ותגובת הסביבה על מנת למנוע את הפגיעה?

התכוננה להציג בפני חברותיכן במליאה את הקונפליקט/ההתנגשות ואת עצותיכן.

במליאה

מהלכה למעשה

- דיווח על-ידי נציגות הקבוצות ואיסוף ההתנהגויות העשויות לסייע לשותפות לנהל את הקונפליקטים המתעוררים בעת ההתקהלות באופן שימנע פגיעה.
- האם בכל מקום שבו מתקהלות ילדות מתרחשת התנגשות (קונפליקט)? במי/במה זה תלוי?
- האם כל התנגשות מובילה בהכרח לפגיעה פיזית או רגשית? במי/במה זה תלוי?
- ישנן ילדות המעדיפות להתרחק ממקומות מסוימים בזמן שיש בהם התקהלות. מדוע לדעתכן הן נוהגות כך?

שגרירות מפתח הל"ב
מעודדות "לצעוד במסלול הבטוח"

היערכנה לפעול בחודש שבט כ"שגרירות מפתח הל"ב" בבית-ספרכן. במסגרת תפקידכן כ"שגרירות" תוכלנה להציג בפני תלמידות בית-הספר את המפה "לצעוד במסלול הבטוח", ובה תסמנה את המקומות שבהם נוהגות ילדות להתקהל בדרך לבית הספר. תארנה בפניהן כיצד הן תוכלנה להימנע מקונפליקטים במקומות אלה, ו/או כיצד תוכלנה לנהל את הקונפליקטים באופן שימנע פגיעה.

- שרטטנה בעזרת המורה מפה המפרטת את הדרך שבה עוברות מרבית בנות בית-ספרכן בדרך לבית-הספר ובחזרה ממנו.
- סמנה במפה את המקומות שאותם זיהיתן ככאלה אשר בהם נוהגות הילדות להתקהל (מצורפים איורים של מקומות אפשריים שאותם ניתן להדביק על גבי המפה).
- רשומנה על גבי התמרורים המצורפים את ההתנהגויות המסייעות למנוע פגיעה פיזית ו/או רגשית שעליהן שוחחתן, ו"הציבו" את התמרורים במקומות המתאימים על גבי המפה.
- בררנה, היכן ברצונכן לתלות את המפה "לצעוד במסלול הבטוח" ששרטטתן (תוכלנה לתלות אותה בכניסה לבית-הספר, על גבי הלוח הכיתתי, הלוחות שברחבי בית-הספר).

עזרים למורה: מעגל החיים הבית ספרי - ניהול קונפליקטים

ב'

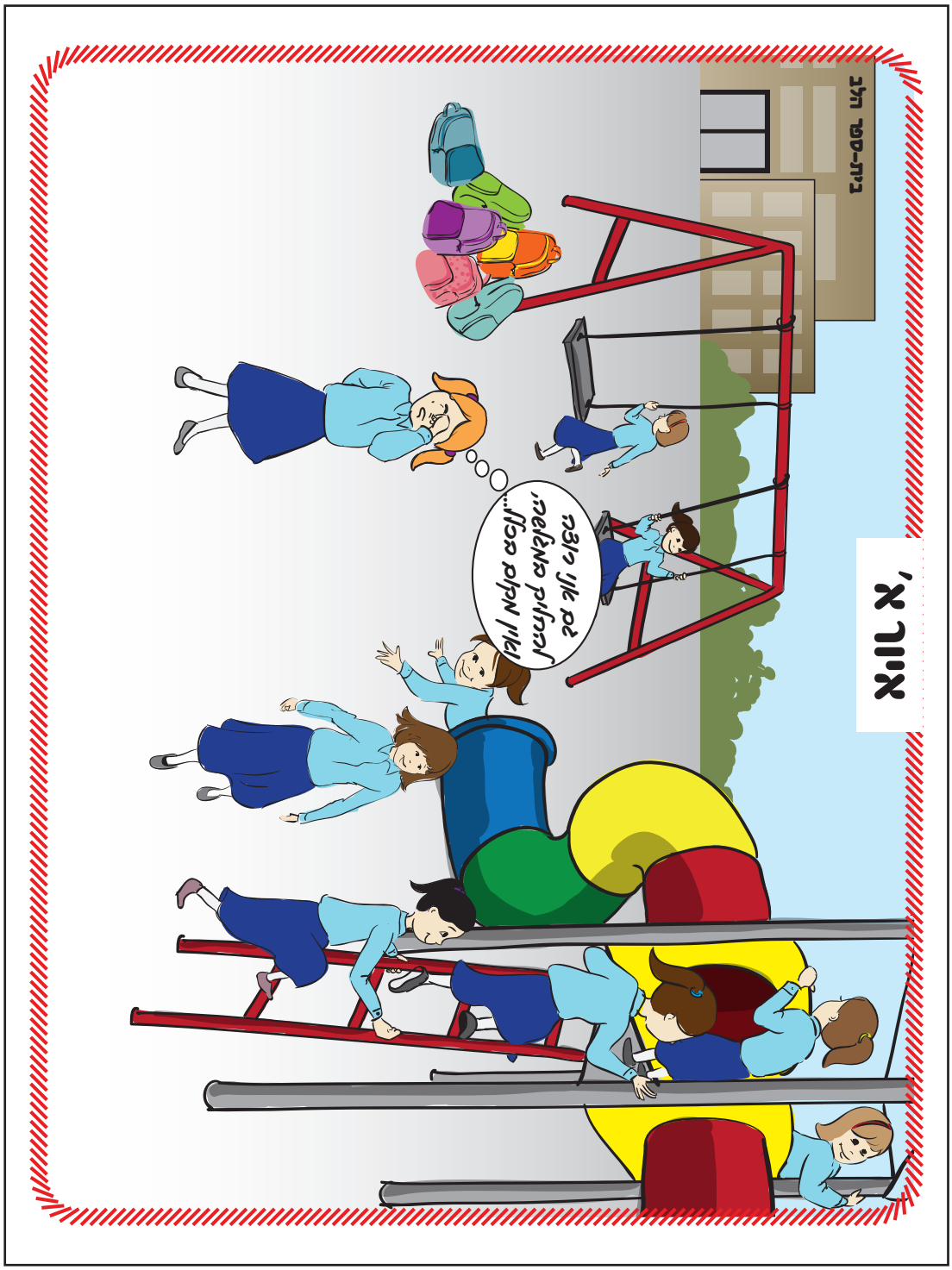

עזרים למורה: מעגל החיים הבית ספרי - ניהול קונפליקטים

ב'

עזרים למורה: מעגל החיים הבית ספרי - ניהול קונפליקטים

ב'

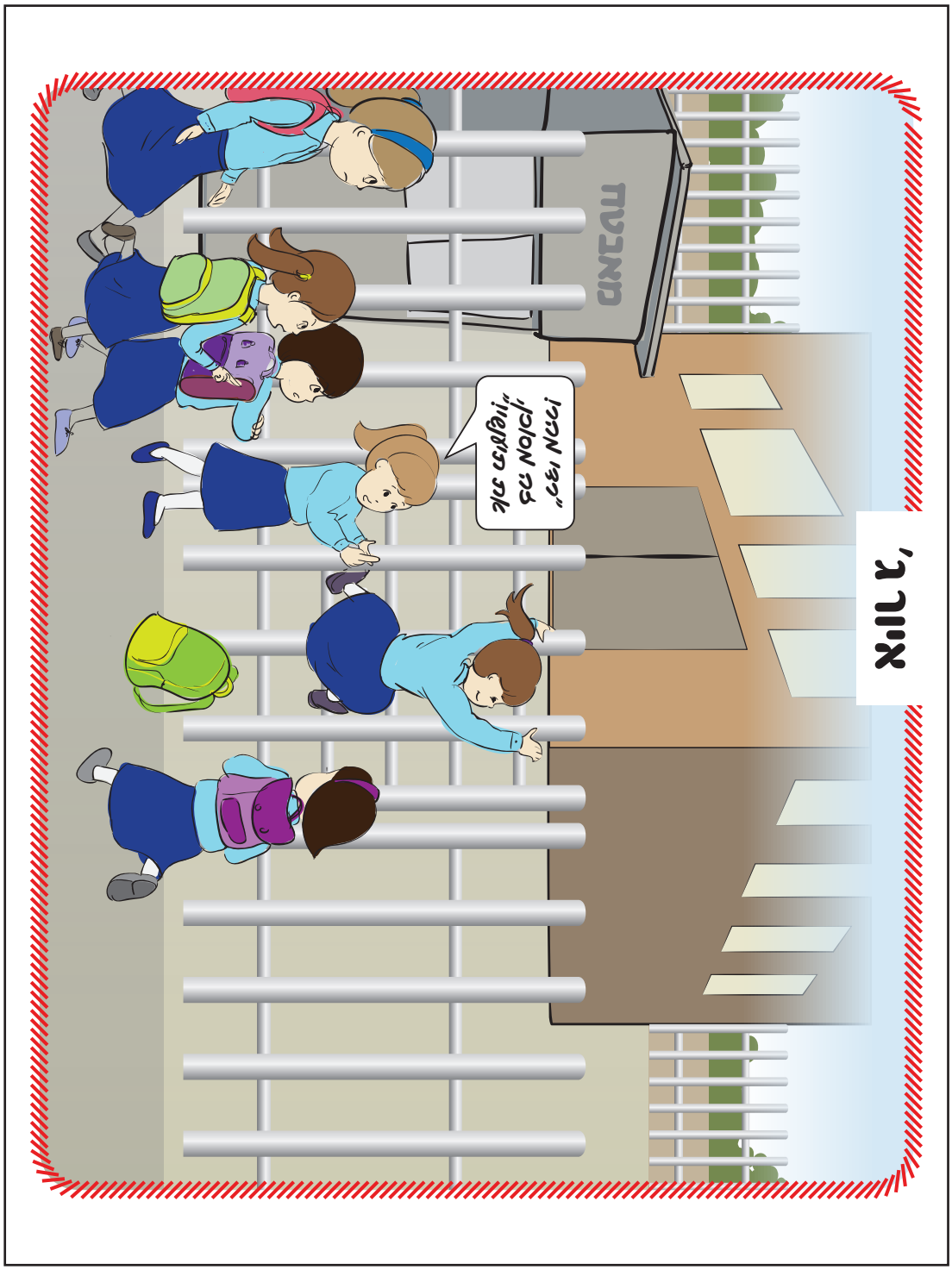

חנות הכל בו למשפחה
2

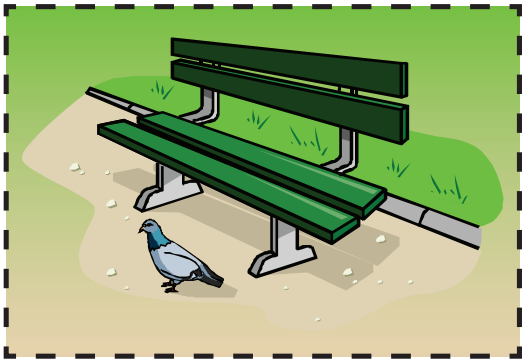

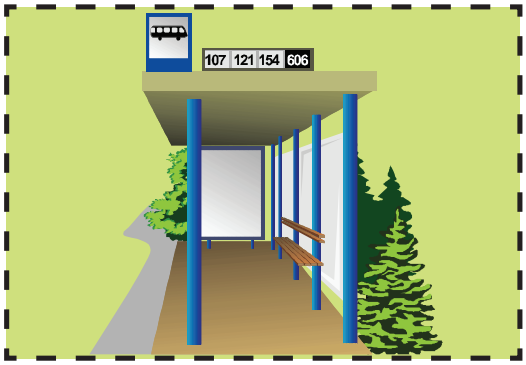
107 121 154 606

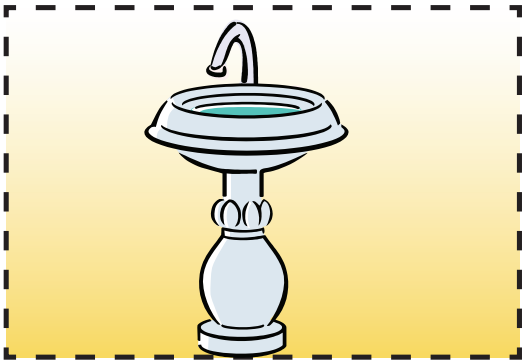

כשבשער בית-הספר
עוברות ילדות
ולעיתים אלה באלה
מתנגשות
זכורנה

.....

.....

כשילדות מתקהלות
בגן המשחקים
זכורנה

.....

.....

כשליד החנות
מתקהלות ילדות
בסקרנות
זכורנה

.....

.....

כשלהסעה ממתינות
ובתור מצטופפות
זכורנה

.....

.....